

รูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็กอำเภอมืองเชียงใหม่

A MODEL FOR DEVELOPING AN INTERNAL QUALITY ASSURANCE SYSTEM OF CHILDCARE CENTERS IN MUEANG CHIANG MAI MUNICIPALITY

จूरืพร เทศเนาอนิตย์^{1*}, พิตยาภรณ์ มานะจติ² และ ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์³
Jureeporn Tesnaowanit^{1*}, Phittayaporn Manajuti² and Sirimas Kosanpipat³

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ 202 ถ.ช้างเผือก ต.ช้างเผือก อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50300^{1,2,3}
Chiang Mai Rajabhat University, 202 Chang Puak Road, Chang Puak Sub-district, Mueang District,
Chiang Mai Province 50300^{1,2,3}

*Corresponding author E-mail: to_nookie@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงานและรูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กในอำเภอมืองเชียงใหม่ ประชากรประกอบด้วยผู้บริหาร ครู และพี่เลี้ยงเด็ก จำนวน 243 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถาม ประเด็นการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก มีสภาพที่เป็นจริงระดับมาก ทั้งในภาพรวมและเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านการบริหารจัดการสถานรับเลี้ยงเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก

รูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็กอำเภอมืองเชียงใหม่ (CCC Model) ที่เป็นข้อค้นพบ มีลักษณะเป็นขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกันอย่างต่อเนื่องและส่งผลป้อนกลับในลักษณะวงจร PDCA ในขั้นวางแผน (Plan) เป็นการวางแผนระบบการบริหารจัดการสถานรับเลี้ยงเด็ก ได้แก่ การใช้หลักการมีส่วนร่วม วงจร PDCA การพัฒนาบุคลากร การวางมาตรการความปลอดภัย การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ และการสร้างเครือข่าย

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์

² รองศาสตราจารย์ ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์

³ อาจารย์ ดร. ภาควิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์

ผู้บริหาร ในชั้นปฏิบัติ (Do) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการด้วยกิจกรรม 6 หลัก ได้แก่ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และเกมการศึกษา (2) การส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกายสติปัญญา สังคม อารมณ์-จิตใจ (3) การใช้หลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 (4) การจัดกระบวนการเรียนรู้เด็ก 4 ขั้นตอน ได้แก่ ประเมินพัฒนาการเด็ก ออกแบบเครื่องมือการประเมิน จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการให้ตรงตามช่วงอายุ และประเมิน ปรับปรุง ติดตาม ส่งเสริมกลุ่มที่พัฒนาไม่ได้ตามกำหนด (5) การใช้ทฤษฎีการเรียนรู้สอดคล้องธรรมชาติและการทำงานของสมอง (BBL) (6) การใช้ระบบสารสนเทศ (IT) และ (7) การส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้านการประกันคุณภาพภายใน ประกอบด้วย การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน การดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและเป้าหมาย การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และรับการประเมินจาก สมศ. ในชั้นประเมิน (Check) ประกอบด้วย การประเมินพัฒนาการเด็ก 4 ด้าน การใช้เครื่องมือการประเมิน และการประเมินเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีที่หลากหลาย ในชั้นพัฒนา (Act) ประกอบด้วย การประชุมให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุง การวิเคราะห์และปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพ และการเริ่มต้นวงจร PDCA วงรอบใหม่ต่อไป

ผลการสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเป้าหมายต่อรูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอมืองเชียงใหม่ (CCC Model) มีความคิดเห็นทั้งโดยภาพรวมและโดยรายด้านว่ามีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ทั้งในชั้นวางแผนการบริหารจัดการ ชั้นการประเมินคุณภาพเด็ก ชั้นการพัฒนาคุณภาพ และชั้นการจัดกระบวนการเรียนรู้ ตามลำดับ

คำสำคัญ: ระบบกลไก, การประกันคุณภาพภายใน, สถานรับเลี้ยงเด็ก

ABSTRACT

The objectives of this research were to examine and investigate a model for developing an internal quality assurance system of the childcare centers. The population included 243 administrators, teachers and babysitters. The research instruments were composed of questionnaires and questions for focus group discussions. The data was analyzed for percentage, arithmetic mean and standard deviation.

The research results were summarized as follows: the internal quality assurance performances of the childcare centers in general were at the high level. When items were considered, it was found that learning management to promote child development was at the highest level while childcare center management and quality of children were at a high level respectively.

The model was cyclical, systematic and step-by-step in the form of PDCA, Plan : to plan the management and administration system of the centers, which was composed of collective participation in the cycle, personnel development, security measures in the 4 aspects in children, collaboration with other agencies, and creation of administrator network in the district. Do : categorizing into two parts. Learning management included (1) organizing integrated learning management, consisting of experience enhancement activities; (2) promoting the 4 aspects of child development; (3) implementing the 2003 Early Childhood Curriculum; (4) organizing the 4 steps of learning management; (5) implementing natural and brain-based learning theories; (6) utilizing information technology systems; and (7) promoting the 12 core values. Internal quality assurance consisted of developing the internal assurance system, performing the quality and target-oriented assurance, raising the levels of educational quality standard, and being assessed by Office of National Quality Standards and Quality Assessment. Check : to assess the quality of children, consisting of assessing the 4 aspects of child development. Act : to develop the quality, which was composed of calling meetings to provide recommendations for improvement, and analyzing and improving quality development plans. The cycle of PDCA could start all over again.

The results of an opinion survey to verify and confirm the appropriateness of the model revealed that, overall, it was at the highest level. When items were considered, it was revealed that management planning, quality assessment of children, quality development, and learning management were all at the highest level respectively.

KEYWORDS: Internal Quality, Assurance System, Childcare Center

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 หมวด 6 มาตรา 48 ระบุให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่

เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การประเมินคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นกระบวนการประเมินผล การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติ ที่ดำเนินการโดยบุคคลภายในหรือ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานภายใน สถานรับเลี้ยงเด็ก การประเมินคุณภาพภายใน ถือเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการ ที่ทำให้ทราบถึงความสามารถหรือศักยภาพในการจัดการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็กว่าบรรลุ

ตามเป้าหมายหรือไม่ และนำผลการประเมินไปแก้ไขปรับปรุงข้อบกพร่องได้ทันทีเพื่อการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของสถานรับเลี้ยงเด็กหรือการประเมินตนเอง (Self Assessment) และเป็นการเตรียมความพร้อมรับการประเมินจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่จะต้องดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกให้ทั่วถึงภายในปี พ.ศ. 2559

ศูนย์เด็กเล็กหรือสถานรับเลี้ยงเด็กแต่ละแห่งมีอิสระในการบริหารจัดการด้วยตนเอง ทั้งในด้านหลักสูตร งบประมาณ บุคลากร และงานบริหารทั่วไป ดังนั้นคุณภาพของผู้เรียนและคุณภาพในการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด เด็กปฐมวัยอาจได้รับการเลี้ยงดูที่ขาดมาตรฐาน ปัญหาสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ส่งผลโดยตรงและโดยอ้อมต่อสุขภาพอนามัยและพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย รวมทั้งวัฒนธรรมจากภายนอกที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิต สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา

สถานศึกษาทุกแห่งรวมทั้งสถานรับเลี้ยงเด็กถือว่าเป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเลี้ยงดูและจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็ก เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 4 ด้าน คือ ด้านสติปัญญา ร่างกาย สังคม

อารมณ์-จิตใจ เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา การดำเนินงานที่ผ่านมาสถานรับเลี้ยงเด็กใช้เกณฑ์การประเมินศูนย์เด็กเล็กนำอยู่ของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขเป็นมาตรฐาน ที่มุ่งควบคุมด้านสุขภาพอนามัยเป็นหลัก ซึ่งต่างยังไม่ครอบคลุมการบริหารจัดการทั้งหมด และไม่มีระบบกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่ชัดเจน จึงไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนต่อประชาชน ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ขาดระบบการควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษา การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา อีกทั้งภายในปี พ.ศ. 2559 และในวงรอบต่อไป สถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่งจะต้องรับการประเมินคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) สถานรับเลี้ยงเด็กจึงควรมีระบบประกันคุณภาพภายในเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ, 2555)

ดังที่สมโภชน์ หลักฐาน (2548) กล่าวถึงระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่าสถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐาน สามารถทำให้เด็กเป็นประชากรที่มีคุณภาพ เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุข

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานขึ้น มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจึงเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาและเป็นเป้าหมายสำคัญที่สุดที่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทุกคนในสถานศึกษาต้องรับรู้ และปฏิบัติงานในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้บรรลุถึงเป้าหมายคือมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนดขึ้น

การประเมินคุณภาพภายใน (Internal Quality Assessment) เป็นระบบและกลไกในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินงานของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดโดยสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดต้องดำเนินการให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่อง กระบวนการประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรในหน่วยงานหรือผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ช่วยในการปรับปรุงพัฒนา การดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด ถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานของตนเอง (Self Evaluation) โดยประเมินผล การปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่า ไปสู่การพัฒนาปรับปรุงตนเอง และพร้อมที่จะได้รับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงาน

ต้นสังกัด และการประเมินจากหน่วยงานภายนอกอีกด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, น. 7)

สถานรับเลี้ยงเด็กจำเป็นต้องมีระบบ กลไกการประกันคุณภาพการศึกษาที่เป็นรูปธรรม เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาเต็มตาม ศักยภาพด้วยมาตรฐานซึ่งสอดคล้องกับ ระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ หรือการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้ มาตรฐานเป็นเครื่องมือพื้นฐานของการประกัน คุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก โดยสามารถนำไปใช้ประเมินตนเอง (Self Assessment) เพื่อกำหนดแนวทางปรับปรุง การดำเนินการของตนเอง (Self Improvement) โดยความร่วมมือของบุคลากรภายใน สถานรับเลี้ยงเด็ก และหน่วยงานที่กำกับดูแล

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการรับรองประสิทธิภาพของการบริหาร จัดการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นการ สร้างความเชื่อมั่นต่อประชาชน ผู้ปกครอง และบุคคลผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็น การป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพ ให้มีคุณภาพตามที่กำหนดไว้ทั้งการมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เจตคติ และคุณลักษณะ ต่าง ๆ ที่ปรากฏในหลักสูตรหรือมาตรฐานที่ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดไว้

มาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติกำหนด เกณฑ์มาตรฐานบนพื้นฐาน 3 ประการ คือ (1) การบริหารจัดการที่ดี ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การบริหารงานอย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการบุคลากร การจัดสภาพ แวดล้อมของสถานรับเลี้ยงเด็ก มาตรการ

ด้านความปลอดภัยของสถานรับเลี้ยงเด็ก และการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม

(2) การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 5 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาเด็ก การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย การจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านจิตใจ-อารมณ์ และการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญา และ

(3) คุณภาพเด็ก ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 4 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกายและสุขนิสัยในการดูแลสุขภาพของตนเอง เด็กมีพัฒนาการทางด้านจิตใจ-อารมณ์ สังคม เด็กได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ และเด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา คือ เด็กต้องได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ 3 พฤษภาคม พ.ศ. 2554 ได้มีมติให้ความเห็นชอบร่างมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติที่ปรับปรุงขึ้นใหม่ ให้ใช้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ และมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำนวน 9 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน สำนักพัฒนาสังคม กรุงเทพมหานคร กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กรมพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ นำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติไปใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงาน และยกระดับคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก (สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก

เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ, 2555, น. 2 - 3)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาเด็กปฐมวัยเป็นอย่างยิ่ง เพราะถือว่าเป็นรากฐานที่สำคัญของชีวิตที่จะเติบโตขึ้นเป็นทรัพยากรที่มีค่าของประเทศ เด็กปฐมวัยทุกคนที่เข้ารับบริการในสถานรับเลี้ยงเด็กต้องได้รับการพัฒนารอบด้านตามวัยอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่องแบบองค์รวม ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์-จิตใจ คุณธรรม จริยธรรม เพื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ เป็นการรักษาคุณภาพของการบริการอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน เพื่อประโยชน์ของเด็กในระยะยาว จึงมีมติให้ทุกสถานรับเลี้ยงเด็กในจังหวัดเชียงใหม่ นำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติมาใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐาน ดังนั้นเมื่อวันที่ 25 - 27 เมษายน พ.ศ. 2557 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่ จึงจัดการอบรมและถ่ายทอดความรู้ให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ จัดทำแผนพัฒนาสถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อรองรับการประเมินจากภายนอก (สมศ.) โดยนำมาตรฐานศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติซึ่งเป็นมาตรฐานกลางของประเทศ มาใช้เป็นแนวทางในการประเมินผลการดำเนินงานและเป็นเครื่องมือในการยกระดับคุณภาพของสถานรับเลี้ยงเด็ก และเร่งรัดให้บรรลุผลเป็นรูปธรรม สถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่งในจังหวัดเชียงใหม่ควรพัฒนาให้ได้ตามมาตรฐาน สถานรับเลี้ยงเด็กได้มีการดำเนินงานดีเด่นแล้วให้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และหาก

สถานรับเลี้ยงเด็กใดที่ยังไม่พร้อมควรปรับปรุง การดำเนินงานของตนเองให้ได้มาตรฐานต่อไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจ ศึกษาเรื่อง รูปแบบการพัฒนาระบบกลไก การประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยง เด็ก อำเภอเมืองเชียงใหม่ เพื่อเป็นแนวทาง ในการกำหนดรูปแบบการพัฒนาระบบกลไก การประกันคุณภาพภายในและสร้างความเชื่อมั่น ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่อการจัดการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กใน อำเภอเมืองเชียงใหม่
2. เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในของ สถานรับเลี้ยงเด็ก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพที่มุ่งศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สภาพปัญหา ข้อเสนอแนะ และรูปแบบการพัฒนาระบบกลไก การประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอเมืองเชียงใหม่ มีวิธีการดำเนินการวิจัย ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ สถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่งในอำเภอเมืองเชียงใหม่ ในปีการศึกษา 2559 จำนวน 40 แห่ง (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคง

ของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่, 2559, น. 1-2) ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารและครูพี่เลี้ยงทุกคน ในสถานรับเลี้ยงเด็ก จำนวน 243 คน สามารถ เก็บข้อมูลได้จำนวน 236 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.12

กลุ่มตัวอย่าง

โดยเลือกจากประเภทของสถานรับเลี้ยงเด็ก 3 ขนาด ได้แก่ สถานรับเลี้ยงเด็ก ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก แห่งละ 2 คน ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู พี่เลี้ยงเด็ก รวมเป็นจำนวน 6 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้

1. เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการบริหารงาน สถานรับเลี้ยงเด็กในอำเภอเมืองเชียงใหม่
2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานสถานรับเลี้ยงเด็ก ตั้งแต่ 1 ปี ขึ้นไป
3. เป็นผู้ปฏิบัติงานอยู่ในพื้นที่อำเภอเมืองเชียงใหม่

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม ประเด็นการสนทนากลุ่ม และแบบสอบถามความเหมาะสม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ดังนี้

1. แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม เรื่อง การพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอเมืองเชียงใหม่ ใช้สอบถามผู้บริหาร ครู และพี่เลี้ยงทุกคนในสถานรับเลี้ยงเด็ก จำนวน 243 คน แบ่งออกเป็น 2 ตอน แต่ละตอนมีรายละเอียด ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ

รายการ (Checklist) เกี่ยวกับ เพศ ระดับ การศึกษา และตำแหน่งการทำงาน โดยมี ข้อคำถาม 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอมืองเชียงใหม่ ตามมาตรฐานศูนย์เด็กเล็ก แห่งชาติ ประกอบไปด้วยเกณฑ์ 3 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม พัฒนาการเด็ก และด้านคุณภาพเด็ก เป็น แบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ชนิด มาตรการส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale)

2. ประเด็นการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ประกอบด้วยประเด็น คำถาม 3 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ สถานรับเลี้ยงเด็ก การจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กและด้านคุณภาพเด็ก

ผู้วิจัยดำเนินการโดยการพัฒนา เครื่องมือที่เป็นเค้าโครงและแบบบันทึก การสนทนากลุ่ม นำผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยง เด็กอำเภอมืองเชียงใหม่ มากำหนดเป็นประเด็น สำหรับการจัดประชุมสนทนากลุ่ม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ เพื่อส่งแบบสอบถาม ให้กลุ่มเป้าหมาย สถานรับเลี้ยงเด็กทุกแห่ง ในอำเภอมืองเชียงใหม่ จำนวน 40 แห่ง พร้อมทั้ง

ชี้แจงรายละเอียด จากนั้นรับกลับคืนมา ตรวจสอบ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือ เข้าประชุมสนทนากลุ่มไปยังผู้อำนวยการ สถานรับเลี้ยงเด็ก 6 แห่งในอำเภอมืองเชียงใหม่ เพื่อจัดประชุมสนทนากลุ่ม เกี่ยวกับรูปแบบ การพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพ ภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก ซึ่งได้บันทึกเสียง การสนทนา เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้ วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ และ หาค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายใน โดยหาค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) พร้อมการแปลความหมาย ส่วนข้อมูลจาก แบบสอบถามปลายเปิด วิเคราะห์โดยใช้วิธีการ วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และสรุป ตามประเด็น

3. วิเคราะห์เพื่อหารูปแบบการพัฒนา ระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในของ สถานรับเลี้ยงเด็กอำเภอมืองเชียงใหม่ โดยหา ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard Deviation) พร้อมการ แปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลในรูปตาราง ประกอบการบรรยาย ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถาม ปลายเปิด วิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ เนื้อหา (Content Analysis) และสรุปตามประเด็น

4. นำผลการสนทนากลุ่มมาจัดทำ
ร่างรูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกัน
คุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้กลุ่ม
เป้าหมายประเมินความเหมาะสมและความเป็น
ไปได้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยนำเสนอตามวัตถุประสงค์
ดังนี้

1. การดำเนินการประกันคุณภาพ
ภายในสถานรับเลี้ยงเด็กในอำเภอเมืองเชียงใหม่

ตารางที่ 1 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถาน
รับเลี้ยงเด็ก อำเภอเมืองเชียงใหม่

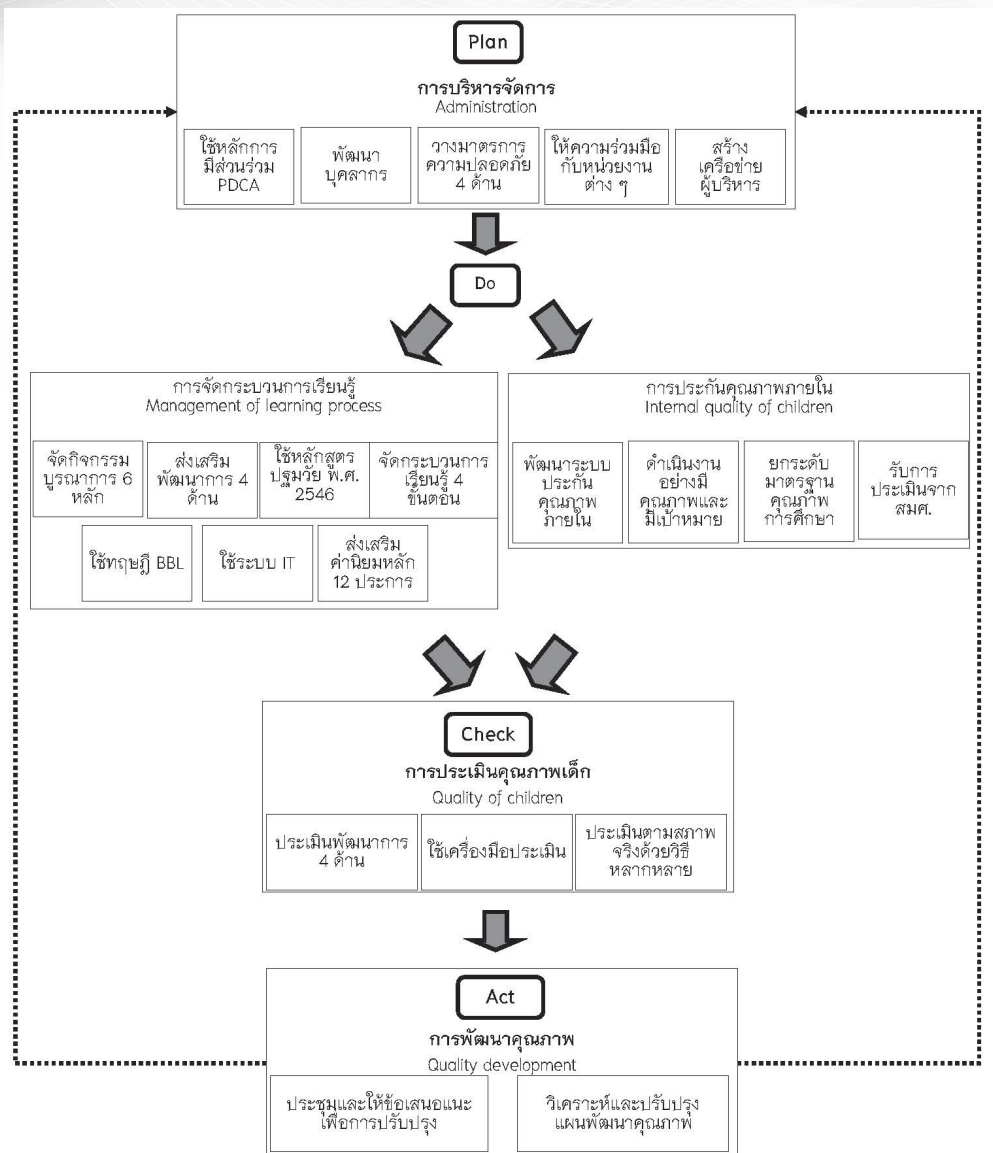
การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานรับเลี้ยงเด็ก (N = 236)	ระดับการปฏิบัติงาน		
	μ	σ	แปลผล
1. การบริหารจัดการสถานรับเลี้ยงเด็กเล็ก	4.16	0.90	มาก
2. การจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก	4.34	0.77	มาก
3. คุณภาพเด็ก	4.18	0.80	มาก
ค่าเฉลี่ยรวมทั้ง 3 ด้าน	4.23	0.82	มาก

ตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า การดำเนินงาน
งานประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยง
เด็กในภาพรวมมีสภาพที่เป็นจริงระดับมาก
($\mu = 4.23$) พิจารณาเป็นรายด้านพบว่า
มีสภาพที่เป็นจริงระดับมากทั้ง 3 ด้าน ได้แก่
ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริม
พัฒนาการเด็ก ด้านคุณภาพเด็ก และด้าน
การบริหารจัดการสถานรับเลี้ยงเด็ก ($\mu = 4.34$,
4.18 และ 4.16 ตามลำดับ)

2. รูปแบบการพัฒนาระบบกลไก
การประกันคุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก
อำเภอเมืองเชียงใหม่

จากการวิเคราะห์การสนทนากลุ่ม
ได้รูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกัน
คุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอเมือง
เชียงใหม่ เสนอดังภาพที่ 1 ดังนี้

ภาพที่ 1 รูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอมืองเชียงใหม่ (CCC Model)

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่า รูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็กอำเภอมืองเชียงใหม่ (CCC Model) มีลักษณะเป็นวงจรที่เกี่ยวเนื่องกันอย่างเป็นขั้นตอนที่ส่งผลต่อเนื่องและย้อนกลับในลักษณะ PDCA ในขั้นวางแผน Plan (P) เป็นการวางแผนระบบการบริหารจัดการ

สถานรับเลี้ยงเด็ก ได้แก่ การใช้ทฤษฎีหลัก การมีส่วนร่วม PDCA การพัฒนาบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก การวางมาตรการความปลอดภัยในเด็ก 4 ด้าน การให้ความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ และสร้างเครือข่ายผู้บริหารจากสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอมืองเชียงใหม่ ในขั้นปฏิบัติ Do (D) ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และการประกันคุณภาพภายใน การจัดกระบวนการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) จัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ประกอบด้วยกิจกรรม 6 หลัก ได้แก่ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสรี กิจกรรมกลางแจ้ง และเกมการศึกษา (2) ส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย สติปัญญา สังคม อารมณ์-จิตใจ (3) ใช้หลักสูตรปฐมวัย พ.ศ. 2546 (4) จัดกระบวนการเรียนรู้เด็ก 4 ขั้นตอน ได้แก่ ประเมินพัฒนาการเด็ก ออกแบบเครื่องมือการประเมิน จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการให้ตรงตามช่วงอายุ และประเมิน ปรับปรุงติดตาม ส่งเสริมกลุ่มที่พัฒนาไม่ได้ตามกำหนด (5) ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้สอดคล้องธรรมชาติและการทำงานของสมอง (BBL) (6) ใช้ระบบสารสนเทศ (IT) และ (7) ส่งเสริมค่านิยมหลัก 12 ประการ ด้านการประกันคุณภาพภายใน

ประกอบด้วย การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน การดำเนินงานอย่างมีคุณภาพและเป้าหมาย การยกระดับมาตรฐานคุณภาพการศึกษา และรับการประเมินจากสมศ. ในชั้นประเมิน Check (C) เป็นการประเมินคุณภาพเด็ก ประกอบด้วย ประเมินพัฒนาการเด็ก 4 ด้าน การใช้เครื่องมือการประเมิน และการประเมินเด็กตามสภาพจริงด้วยวิธีที่หลากหลาย ในชั้นพัฒนา Act (A) เป็นการพัฒนาคุณภาพ ประกอบด้วย การประชุมให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงการวิเคราะห์และปรับปรุงแผนพัฒนาคุณภาพ จากนั้นย้อนกลับไปสู่วงจรใหม่เป็น PDCA ต่อไป

จากการนำรูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็กอำเภอมืองเชียงใหม่ (CCC Model) ไปให้กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้อำนวยการสถานรับเลี้ยงเด็ก 6 แห่ง ในอำเภอมืองเชียงใหม่ ประเมินความเหมาะสม ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนากลไกการประกันคุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอมืองเชียงใหม่

ด้านการพัฒนาระบบกลไก การประกันคุณภาพ	ระดับการปฏิบัติงาน		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ขั้ววางแผนการบริหารจัดการ	5.00	0.00	มากที่สุด
2. ขั้วปฏิบัติการกระบวนการเรียนรู้เด็กและการประกันคุณภาพภายใน	4.88	0.18	มากที่สุด
3. ขั้วการประเมินคุณภาพเด็ก	5.00	0.00	มากที่สุด
4. ขั้วการพัฒนาคุณภาพ	5.00	0.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ยรวม	4.97	0.06	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า ในภาพรวมมีความเหมาะสมระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.97$) พิจารณาในรายด้านพบว่า มีความเหมาะสม

ระดับมากที่สุดทุกด้าน ทั้งในขั้ววางแผนการบริหารจัดการ ขั้วการประเมินคุณภาพเด็ก ขั้วการพัฒนาคุณภาพ และขั้วการจัด

กระบวนการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 5.00, 5.00, 5.00 และ 4.88 ตามลำดับ)

อภิปรายผล

การวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนา ระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในสถาน รับเลี้ยงเด็ก อำเภอมืองเชียงใหม่ สามารถ อภิปรายผลได้ดังนี้

การดำเนินงานประกันคุณภาพ ภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กพบว่า ในภาพรวม มีสภาพที่เป็นจริงระดับมาก อาจเนื่องมาจาก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่มีการอบรมให้ ความรู้ แก่บุคลากรสถานรับเลี้ยงเด็ก เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการประเมิน สถานรับเลี้ยงเด็กโดยสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ในปี พ.ศ. 2559 จึงทำให้สถานรับเลี้ยงเด็ก แต่ ละ แห่ง เล็งเห็น ความ สำคัญ ของ การบริหารงาน จัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลคุณภาพเด็ก ดังนั้น จึงส่งผลให้ สถานรับเลี้ยงเด็กสามารถ ดำเนินงานประกันคุณภาพภายในระดับมาก ที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชาติ แก้วขาว (2545) พบว่า นโยบายภาครัฐ ด้านการประกันคุณภาพส่งผลให้สภาพการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บริหารโรงเรียน และครูปฏิบัติการสอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพภายใน ทั้ง 3 ขั้นตอนหลักอยู่ในระดับมาก คือ ขั้นตอน ควบคุมคุณภาพการศึกษา ขั้นตอนตรวจสอบ

คุณภาพการศึกษา และขั้นตอนการประเมิน และรับรอง นอกจากนี้บุคลากรในโรงเรียน ยังได้เสนอให้โรงเรียนพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในให้ได้มาตรฐานชัดเจนขึ้น และ เน้นการให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียนพร้อมทั้ง บุคลากรอื่น ๆ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครองนักเรียน ได้มีส่วนร่วม ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพ ภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง (สุกัญญา แก้วหล้า, พิทยาภรณ์ มานะจุติ, ชไมมน ศรีสุรักษ์, ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ และดวงใจ เนตรตระกูล, 2560) และยังสอดคล้องกับ งานวิจัยของ สมประสงค์ ยมนา (2553) พบว่า รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 มีการ ดำเนินการประกันคุณภาพภายในตามแผน พัฒนาสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์ปัจจัยที่ทำให้การดำเนินงาน การประกันคุณภาพการศึกษาประสบผลสำเร็จ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ปัจจัยที่ทำให้ การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ประสบผลสำเร็จ มี 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยเชิงระบบ ปัจจัยเชิงกระบวนการ และปัจจัยสนับสนุน

รูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการ ประกันคุณภาพภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอมืองเชียงใหม่ ที่มีลักษณะการดำเนินงาน ตามกระบวนการบริหารคุณภาพ PDCA แสดง ให้เห็นว่าสถานรับเลี้ยงเด็กอำเภอมืองเชียงใหม่ มีพื้นฐานความรู้ และความเข้าใจในระบบ กลไกการประกันคุณภาพที่ดี จึงมีการเตรียม ความพร้อมต่อการประเมินคุณภาพสถานศึกษา

อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภานุกันต์ ช่อผลกา (2548) พบว่ารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่มาตรฐานการประกันคุณภาพด้านผู้บริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานผู้บริหารจะต้องดำเนินการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และควรนำกระบวนการบริหารงานตามวงจรคุณภาพ (PDCA) มาประยุกต์ใช้ดำเนินการตามแผน การตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงาน และการปรับปรุงแก้ไขให้เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ตามที่งานวิจัยของ พรพิมล จันทรศรี (2549) พบว่ารูปแบบการพัฒนาครูตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กจะต้องดำเนินการจัดการอย่างเป็นระบบ โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมพัฒนา และใช้กระบวนการบริหารงานแบบเดมมิ่ง (PDCA) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าระบบ คือ ปัจจัยสำคัญของการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับรูปแบบตามข้อค้นพบนี้

ผลการประเมินความเหมาะสมต่อรูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็กอำเภอมืองเชียงใหม่ ในภาพรวมมีความเหมาะสมมากที่สุด ($\bar{X} = 4.97$) อาจเป็นเพราะสถานรับเลี้ยงเด็กมีความเข้าใจเรื่องระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงสามารถประเมินความเหมาะสมของรูปแบบได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กิ่งทอง ใจแสน (2553) พบว่า สภาพการดำเนินงานประกัน

คุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2 มีสภาพการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก มีแนวทางพัฒนาการดำเนินงาน 5 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง นวัตกรรม นวัตกรรม มีความมุ่งมั่น ทุ่มเทและจริงจังต่อการทำงาน มีความสนใจใฝ่เรียนรู้ ใช้การบริหารแบบมีส่วนร่วม เปิดโอกาส ให้บุคลากรทุกคนในโรงเรียน ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม เน้นการเสริมสร้างความร่วมมือและการมีส่วนร่วมในการทำงาน หรือการทำงานเป็นทีม (2) การสร้างความตระหนักให้กับครู บุคลากรที่ทำหน้าที่รับผิดชอบงานและโครงการต่าง ๆ ให้เห็นความสำคัญ และการสร้างความรู้ความเข้าใจร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (3) การส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมไปศึกษาดูงาน เพื่อนำไปพัฒนา และปรับปรุงการปฏิบัติงานให้มีความชัดเจนให้มีความสำคัญกับการจัดระบบการเรียนการสอนของครู เป็นอันดับแรกเพราะการจัดการเรียนการสอนเป็นสิ่งสำคัญที่ส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานผู้เรียนมากยิ่งขึ้น (4) การชี้แจง การสร้างความเข้าใจให้กับกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ประชาชน ชุมชน องค์การท้องถิ่น ถึงบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา (5) การพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในรูปแบบการจัดการเชิงคุณภาพ ที่ดำเนินการไปอย่างต่อเนื่องจากการจัดระบบ

วางแผน (Plan) การปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ ประเมิน (Check) และการปรับปรุงพัฒนา (Act) และการเสริมสร้างประสิทธิผลในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่เน้นรูปแบบการทำงานร่วมกันระหว่างสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กับสถานศึกษาในสังกัด ในลักษณะความร่วมมือ คือ ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมิน และเน้นการตัดสินใจของสถานศึกษาเป็นสำคัญ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ ชิตยวงษ์ (2551) พบว่ารูปแบบการพัฒนาบุคลากรที่กำกับติดตามการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1 มีความเหมาะสมกับสถานศึกษาขนาดเล็กและขนาดกลาง อยู่ในระดับดีและเหมาะสมกับสถานศึกษาขนาดใหญ่อยู่ในระดับดีมาก ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้จึงเป็นข้อค้นพบที่สนับสนุนงานวิจัยก่อนหน้านี้ ทั้งมุมมองของภาพรวมและองค์ประกอบย่อย

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กึ่งทอง ใจแสน. (2553). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ต้องการพัฒนา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร เขต 2. กำแพงเพชร: มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- พรพิมล จันทรศรี. (2549). รูปแบบการพัฒนาคูตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 1. นครสวรรค์: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

สถานรับเลี้ยงเด็กสามารถนำรูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอเมืองเชียงใหม่ CCC Model (Chiang Mai Childcare Center Model) ไปกำหนดเป็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนให้กับสถานรับเลี้ยงเด็กในจังหวัดเชียงใหม่ที่ได้พัฒนาขึ้น ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา เพื่อช่วยยกระดับการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐานที่สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการใช้รูปแบบการพัฒนาระบบกลไกการประกันคุณภาพภายในของสถานรับเลี้ยงเด็ก อำเภอเมืองเชียงใหม่ CCC Model (Chiang Mai Childcare Center Model)
2. ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทการมีส่วนร่วมของชุมชน ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่มีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ภานุกานต์ ช่อผกา. (2548). รูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่มาตรฐานการประกันคุณภาพ
ด้านผู้บริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยนาท. นครสวรรค์:
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สมชาติ แก้วขาว. (2545). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน
มัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครปฐม. นครปฐม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครปฐม.

สมประสงค์ ยมนา. (2553). รูปแบบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 3 ที่ได้รับการรับรอง
มาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
อุบลราชธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

สมโภชน์ หลักฐาน. (2548). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
โดยกระบวนการมีส่วนร่วม. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยปทุมธานี.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกัน
คุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักงานพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเชียงใหม่. (2559). เอกสารข้อมูลศูนย์เด็กเล็ก
อำเภอเมืองเชียงใหม่. เชียงใหม่: สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
เชียงใหม่.

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส และผู้สูงอายุ. (2555). มาตรฐาน
ศูนย์เด็กเล็กแห่งชาติ คู่มือการดำเนินงานตามมาตรฐาน. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุกัญญา แก้วหล้า, พิชยาภรณ์ มานะจุติ, ชไมมน ศรีสุรักษ์, ศิริมาศ โกศลย์พิพัฒน์ และดวงใจ
เนตรตระกูล. (2560). แนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนอนุบาลสาสนายไยรัก
เทศบาลเมืองเมืองแกนพัฒนา จังหวัดเชียงใหม่. วารสารบัณฑิตวิจัย, 8(2), 1-14.

สุเทพ ชิตวงษ์. (2551). รูปแบบการพัฒนานุเคราะห์ที่กำกับติดตามการประกันคุณภาพภายในสถาน
ศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 1. ชลบุรี: มหาวิทยาลัย
รามคำแหง.

